



Kerst

'Zeegnen wilt ons binnengaan'



De kerstspelen, waaronder het paradijsspel, het kerstspel en het driekoningenspel, worden al honderd jaar op vrijescholen in de hele wereld gespeeld. De spelen zijn een vast onderdeel van de kerstfestiviteiten op vrijescholen. De toneelstukken komen uit een dorp dat nu onderdeel is van Bratislava, Steiner voegde er allerlei elementen en symbolen aan toe.

Het dorpje heette Oberufer, een enclave bewoond door nazaten van Duitse boeren. Een taalwetenschapper, Karl Julius Schröer, schreef de toneelstukken halverwege de negentiende eeuw op. Daarvoor werden de spelen altijd mondeling van generatie op generatie doorgegeven. Het verhaal gaat dat Schröer aan een oude boer vroeg de tekst voor hem op te zeggen, zodat hij die kon opschrijven. Deze boer miste een bepaalde passage, maar na driftig heen en weer lopen schoot het hem toch weer te binnen. Zo zijn de spelen toch bewaard gebleven.

De toneelstukken werden alleen door mannen gespeeld. De engel en Maria werden gespeeld door jongens die nog niet aan hun stemwisseling toe waren. Meedoen was een serieuze taak. De spelers moesten zich in de periode van de repetities netjes gedragen. Op de dag van de opvoering trokken de spelers (de kompanij) door het dorp. De teksten drukken een intieme, hartelijke sfeer uit en zijn op rijm

geschreven in een soort Donau-Zwabisch dialect.

De student Rudolf Steiner ontmoette Schröer rond 1880. Hij heeft ooit geschreven hoe de taalwetenschapper vol vuur raakte als hij over de spelen vertelde. Vanaf de stichting van de eerste vrijeschool in Stuttgart in 1919 werden de spelen opgevoerd. De 'Nederlandse' tekst verscheen een paar jaar later.

Steiner heeft de spelen zelf ook meerdere malen geregisseerd in Dornach. Er zijn veel aantekeningen van Steiner bewaard gebleven. Uiteindelijk gaf de antroposofische vereniging in 1938 een gedrukte tekst uit met het spel zoals het in Dornach gespeeld werd. Deze wordt in Duitstalige gebieden nog altijd veel gebruikt.

De uitbeelding van de geboortescène, met Maria die haar armen spreidt in een omhullend gebaar, zou door Steiner zijn bedacht: hij gebaarde de engel achter hem te staan met de staf met daarop de zesster. Hij ging op Maria's krukje zitten en deed het voor.

Een van de oudste delen

Jozef:

*Zo geern, zo geern, goe Mario,
staan ik u bij, het zij alzo,
ik wil wel wiegen dat kindekijn:
God zal temet vergelder zijn,
Mario, Mario!*

Maria:

*O Jozef, Maria's engelijn
nu is aldra, zingt gloria,
de minne daar binnen getogen
wyl wij gewinnen mogen
het kindekijn,
o Jezulijn.*

Hier lees je de laatste twee alinea's van de wisselzang tussen Jozef en Maria. Deze tekst is een van oudste delen. Het stamt uit de 14de eeuw. Sommige stukken van het kerstspel gaan zelfs terug op Latijnse hymnes uit de 12de eeuw, zoals het tweede lied dat zo begint: *'Toen het woord wierd vervuld, zo God verkondigd had, kwam daar een engel snel, van name Gabriël.'*

Kerstspelen... Een geschenk aan de kinderen en hun ouders

De kerstspelen zijn als een levend schilderij, aldus Leontine Schrijver die de spelen jarenlang regisseerde op onze school. De drie spelen waren bedoeld door Steiner als een geschenk aan de ouders en de kinderen.

Hoewel de spelen afzonderlijk uitgevoerd worden, vormen ze eigenlijk één geheel. Volgens oud gebruik werd op kerstavond de verdrijving van Adam en Eva uit het paradijs herdacht. Dat is de reden dat de kerstspelen voorafgegaan worden door het paradijsspel. Volgens de

woorden van de apostel Paulus werd met het Christuskind een 'nieuwe Adam' geboren die een nieuw geestelijk licht in de mensheid doet ontbranden.

In de spelen wordt veel gezongen. De eerste kennismaking van het publiek met de volgende scène in het kerstspel is een paar keer via zang. Wordt de toeschouwer daarmee niet heel anders aangesproken (meer in zijn gemoed) dan met platte tekst? Over die tekst gesproken: sommige scholen kiezen voor een moderne versie die wat beter is te verstaan. Steiner heeft oorspronkelijk

gezegd: het gaat om beleving van de beelden. Dat je die beelden in je hart meedraagt de kersttijd in. Je kunt zien en voelen wat er gebeurt, je hoeft het niet letterlijk te verstaan. Er is tekst gebruikt uit verschillende oude taalperiodes, met het doel de boerse atmosfeer te handhaven.

Het kerstspel straalt overigens sterk de stemming uit van het evangelie volgens Lucas. Het driekoningenspel komt eerder uit de rooms-katholieke traditie, en volgt het verhaal van Matteüs.

Vrolycke herders, olycke knapen

Er valt nog veel meer te vertellen over het kerstspel, er zit veel verborgen symboliek in. Zo staan de drie herders symbool voor onze gevoelswereld. Maar alle drie zijn ze ook heel verschillend.

Gallus, bijvoorbeeld, komt het eerste op. Dat is niet zomaar: hij heeft zoveel te vertellen! Hij zou anders z'n tekst niet afkrijgen binnen het spel. We kunnen hem omschrijven als zeer impulsief. Het is een jonge ziel, maar ook de meest wakkere. Gallus is degene die zegt: wat zullen we geven? Daar hadden de andere nog niet over nagedacht! Gallus is een 'ouwe wouwelaar' volgens Stiechel. Dat zegt gelijk ook iets over Stiechel, die als tweede op het toneel verschijnt.

Stiechel oordeelt hard over zijn kameraden. Even later zegt hij dat Witok altijd te laat komt: "Gy komt er ook alle honderd en duizend maal te spa!" Als Gallus vertelt dat een wolf zijn kudde schapen te lijf is gegaan, beredeneert Stiechel koeltjes dat het ook 'altemet door den slachtershond' kan zijn gebeurd. Stiechel is van het gezond verstand.

Witok komt het laatste op van de drie, hij is de rustigste en wat hij te zeggen heeft schijnt

steeds uit een diepere laag te komen. Witok is heel erg van het overpeinzen. Hij is de meest gevoelige van deze drie gevoelsmensen. Hij sust een ruzie tussen Stiechel en Gallus en is wat ouder.

En belangrijke overeenkomst tussen de drie herders is dat ze nog in verbinding staan met de geesteswereld. In hun natuurverbondenheid beleven zij vanuit de geestelijke wereld dat iets bijzonders is gebeurd: er is een kind geboren. Zij staan daar nog open voor.

De rol van de raadselachtige vierde herder is de enige rol die Steiner zelf aan het kerstspel heeft toegevoegd. "Hebt gij ook horen verluiden, wat of die geruchten in t volk beduiden?", vraagt deze vierde herder Crispijn, vermoedelijk doelend op de volkstelling. Direct is het Gallus die zijn hart uitstort. Uiteraard begrijpt Crispijn er weinig van. Hij heeft geen droom gehad waarin een engel aan hem verscheen. En daarin is die oude Crispijn een modern mens, net als wij. Crispijn wordt ook wel beschreven als de eerste gelovige. Hij heeft het kind niet gezien, maar heeft vertrouwen om op pad te gaan.

In het Driekoningenspel zie je de driegeleding van de herders overigens ook



terug. Caspar is zoals de jonge Stiechel met zijn enorme wilskracht. Gallus heeft overeenkomsten met Melchior. Balthasar vergelijkbaar met de oude gevoelige Witok.

De waarden



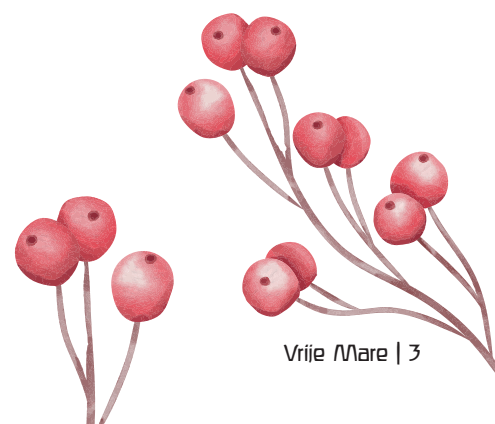
Ook de waarden zijn met z'n drieën. Zij hebben ook allemaal zo hun karakters. De eerste waard zegt dat de herberg vol zit. Je zou je kunnen afvragen of deze herbergier niet ergens een stal heeft. Hij komt wat onverschillig over. De tweede waard komt nog minder vriendelijk over: 'Wat moet ge hier, gij mit uw wijf?' Deze waard wil geen 'landlopers'. We zouden 'm een egoïst kunnen noemen. Maar de enige waard die wel eerlijk is.

De derde waard zet Jozef en Maria in de stal. Dat klinkt al vriendelijker, maar zouden wij in zijn plaats aan een zwangere vrouw niet onze eigen kamer hebben afgestaan? Misschien een tikkeltje hypocriet is het wel. Zeker als even later blijkt dat deze waard 'twee dozijn' anderen in de tussentijd wel heeft binnengelaten.

Je zou je kunnen afvragen: wat als Jozef

en Maria wel in het logement mochten overnachten? Kun je dan een scène met de herders voorstellen? Wellicht hebben de waarden een soort judasrol: ze zijn onschuldig medeschuldig aan de arme omstandigheden rond de geboorte: misschien moest het zo gaan.

Overigens, dat andere Jezuskind, die van het driekoningenverhaal, is wel in een huis geboren en niet in een stal. Daar kwamen ook geen herders, maar koningen (wijzen). Later zijn beide taferelen door elkaar gehusseld.



Blijde boodschap!

In vrijheid startten Helga met onze toenmalige collega Guido in 2018 de Vrije Mare! Vrij, zoals in Vrijeschool, en Mare, naar de blijde boodschap van de Engel in het kerstspel.

*Gloria, gloria, in excelsis.
Ik bring uliën een mare blijd
en allen volken op aarde wijd.*

Ken je dat, van die mensen die je op wezenlijke momenten een blijde boodschap sturen? Helga popt op die momenten regelmatig bij mij op en brengt me dan vaak een bezinningsmomentje. Even rust in de tent en een anker in mijzelf. Ze is voor mij vaak een bron van kennis, liefde en vrouwenkracht geweest en maakte daarmee ook iets geestelijks in mij wakker. Helga kan op eenvoudige wijze met haar woorden de waarde van het leven (door)zien en fluisterde me dan vaak in dat het goed was, dat het voor dat moment het enige juiste was. Ze hielp me in het zadel, zonder kritiek, zonder oordeel, alsof ze al wist waar ik naartoe zou gaan. Ze tilde me op met haar 'boodschappen'.

Haar boodschappen, gedachten en beelden kruisten regelmatig de mijne - in tijd, in stilte. Zij in Amerika, ik in Nederland. Precies op het goede moment, wonderlijk vond ik het. Pelgrimszusters, noemde Helga dat vol overtuiging, het samen koersen op het wezenlijke.

In de Vrije Mare kregen we een inblikje in haar boodschappen over het ouderschap of vrede. Ze hield daarin voor velen van ons een

spiegel voor - haar woorden dansen op het papier als een rijkelijk eenvoudig beeld van hoe je kunt 'worden' in 'zijn'. Niet zoals zij, maar zoals jezelf! En daarin liet ze prachtig zien hoe we vrede écht kunnen (voor)leven.

Dank, Helga, voor alles wat je hebt aangeraakt met je boodschappen in de Vrije Mare. Het is nu is tijd voor de volgende fase. Voor jou het moment om je 'boodschappen' aan ons los te laten, en je laat ons zes jaar aan prachtige columns na. Ik lees ze af en toe nog heel graag terug.

Voor ons het moment om verder te gaan met twee schoolkranten, passend bij de twee gemeenschappen: vrijeschool Almere en vrijeschool Oosterwold. De Vrije Mare zal

voortbestaan in een nieuwe vorm, een waarin we de blijde vrije boodschappen blijven delen.

Eén anekdote die nog nergens opgeschreven staat, wil ik de lezers niet onthouden. Toen Helga in 2022 afscheid nam als collega van de school, gaf ze ons nog wat advies mee. Een advies dat, met haar antroposofische wijsheid, precies op zijn plek viel. Ze zei:

'Collega's, je moet goed kauwen op dat wat op je pad komt, verteren, de voeding voor je ziel eruit opnemen... en de rest? Ja, de rest schijjt je uit en kijk je niet meer naar om!'

Even een kleine herinnering aan hoe simpel antroposofie kan zijn. Dank je, Helga, bedankt voor al je Vrije blijde Mares. Ze zijn goud!



Beste ouders en verzorgers,
Wat zijn wij dankbaar voor jullie vertrouwen en verbinding!
'Op een dag kwam hij bij de beek waar de waternimf verscheen.
In het kalme en heldere fluisteren van het water vond hij door de zachte stroom stilletjes zijn eigen pad'.
Met plezier en inspiratie kijken we uit naar 2025, waarin we ons onderwijs kunstzinnig en in verbinding met de natuur verder gaan ontwikkelen voor onze leerlingen.
Wij wensen u en uw dierbaren een warme kersttijd en een zachte stroom in het nieuwe jaar toe!

Team Vrijeschool Oosterwold en Vrijeschool Almere!





De twaalf heilige nachten

Kerstmis valt samen met de winterzonnenevende, net zoals Sint-Jan samenvalt met de zomerzonnenevende. In deze langste nacht is Kerstmis de belofte dat het weer lichter zal gaan worden.

In de donkerste nacht wordt het licht opnieuw geboren. Je kunt het zien als een symbool van hoe wij als mensen, wanneer het duister op zijn sterkst is, toch in staat zijn om diep in onszelf weer ruimte te maken voor het licht.

Na kerstnacht, volgen 'twaalf heilige nachten'. De eerste zeven heilige nachten tot 31 december kunnen gezien worden als de periode van het afsluiten en afronden. Dan volgen de vijf heilige nachten die meer gericht zijn op het nieuwe, op dat wat nog komen gaat. De winter wordt ook wel de nacht van het jaar genoemd. De aarde is schijnbaar slapend. Uiterlijk is er dan wel rust, innerlijk is er groei.

Op 6 januari volgt Driekoningen. Het is ook

de dag waarop Johannes de Doper Jezus in de Jordaan doopte. De 'geboortedag' van Christus, noemt Fred Tak dit in zijn jaarfeestenboek uit 2000, waarin hij aandacht schenkt aan de verschillen tussen de twee Jezuskinderen: uit het evangelie van Lucas en uit Mattheüs. Tussen beide verhalen vormt zich een 'hemels licht, verlopend naar aardse wijsheid'.

Nora wint voorleeswedstrijd

Wie op zoek is naar een fijne voorleesstem hoeft niet verder te zoeken: Nora uit klas 5B kan zo spannend en goed voorlezen dat ze het zelfs achter in de zaal vol stil kreeg tijdens de voorleeswedstijd! Het plezier voor lezen straalde eraf, vond de jury die haar als winnaar aanwees. Nora was de afgevaardigde van haar klas. De andere klassen hadden Adwita, Miyya en Samley naar voren geschoven, die ook erg mooi konden voorlezen. Nora mag onze school gaan vertegenwoordigen en het gaan opnemen tegen andere kinderen van Almeerse scholen. We wensen haar veel succes en vooral: heel veel (voor)leesplezier!



Bomenperiode in de tweede klas

Op de Vrijeschool Oosterwold is de tweede klas de afgelopen periode druk geweest met de bomenperiode. Juf Mireille vertelt erover.

In de bomenperiode hebben we met de klas onderzocht waarom wij bomen nodig hebben en hoe een boom is opgebouwd en waar de verschillende delen van de boom voor dienen. Wij hebben geleerd welk proces er in de blaadjes plaatsvindt en waarom de bomen hun blaadjes in de herfst laten vallen.

Ook hebben wij gekeken naar het verschil tussen naald- en loofbomen en waarom naaldbomen in de winter groen blijven. Wij hebben kennisgemaakt met veel verschillende bomen, zoals de eik en de beuk.

Onze buitendag in november stond ook in het teken van de bomen. Alles wat wij in de klas hebben geleerd, konden wij buiten in de natuur bekijken en ervaren. Ook hebben wij mooie schilderijen gemaakt van natuurlijk materiaal. Het was een hele leuke periode waar de kinderen echt van genoten hebben. Ook heel fijn om hem af te sluiten in de natuur.

Pannenkoeken delen

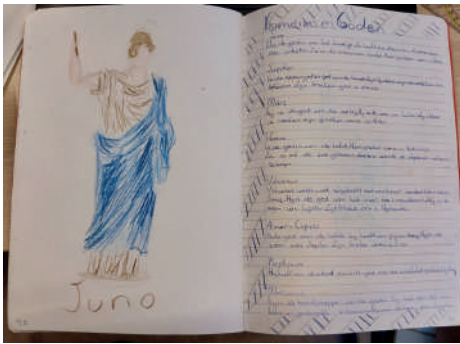
Klas 4B is deze periode druk bezig met het leren van breuken. Dat begon feestelijk met het verdelen en eten van pannenkoeken. De kinderen concludeerden tevreden: breuken zijn lekker!





Geschiedenis

6de klassers verdiepen zich in de wereld van de Romeinen



In de zesde klas staat altijd de Romeinse geschiedenis centraal. De leerkracht vertelt, de leerlingen maken aantekeningen. Uiteindelijk schrijven en tekenen de leerlingen hun periodeschrift vol – een mooie oefening voor de middelbare school en voor de periode daarna. De leerlingen van juf Jacqueline vertellen er zelf over in deze bijdrage.

De Romeinse geschiedenis wordt verteld als één groot verhaal. Iedere leerling heeft een favoriet onderdeel. Zo houdt de één van tekenen en onderzoeken en de ander vooral van het schrijven van verhalen. Het favoriete onderdeel van de meeste leerlingen is tekenen. In de klas houden we van kunst en zijn er veel creatieve en mooie tekeningen gemaakt.

Veel leerlingen beleven de verhalen alsof ze er zelf onderdeel van zijn. De verhalen die verteld worden zijn altijd lang en daar maken we dan in de klas individueel aantekeningen van. Elke leerling maakt dan zijn eigen verslag en schrijft het in zijn schrift. Zo zie je na een periode mooie verschillende schriften bij de leerlingen.

Soms ga je samenwerken als je bijvoorbeeld ziek was of iets gemist had. Dit kan ook als je het gewoon fijn vindt.

Ook zijn er bij de Romeinse geschiedenis lapboeken gemaakt, daar leren we veel vouwtechnieken en komt er veel creativiteit bij kijken. Dit zorgt voor veel sociaal contact bij leerlingen en wordt er veel samengewerkt. Een voorbeeld is het Colosseum Lapbook. Bij een lapbook vouwen we allerlei dingen. Je kunt je boek helemaal maken zoals je zelf wilt met teksten en tekeningen. Het kost veel tijd om te maken maar het is het helemaal waard. Het is een prachtig lapbook geworden vol met kunst.

Meetkunde: 'Het resultaat is altijd mooi'

In klas 6A van juf Jacqueline zijn ze ook bezig geweest met meetkunde. Samen met leerlingen maakten ze een klein verslag.

Meetkunde is een heel precieze periode. Het kan zijn dat je soms opnieuw moet beginnen, maar het eindresultaat is altijd mooi en je leert ook mooie overgangen te maken. Wij hebben hier heel hard aan gewerkt en onze favoriete vorm tot nu toe is de constructiecirkel in 12.

Wat heb je nodig?

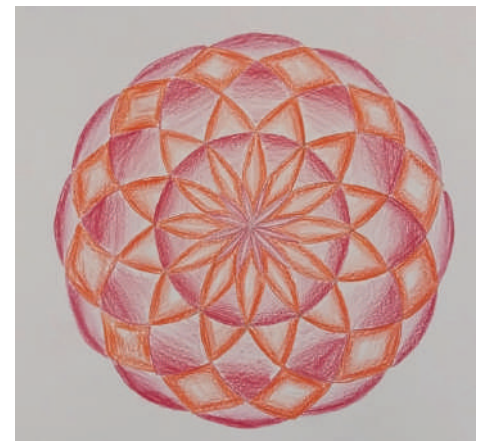
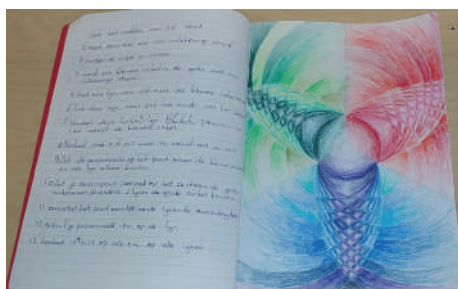
Je hebt een passer en een geodriehoek nodig, je hebt vast wel een liniaal. Ze leren je op school hoe je al deze materialen kan gebruiken! Het is altijd handig om extra passerpotloden erbij te hebben, zodat je nooit te kort komt.

Wat hebben wij allemaal geleerd?

Wij hebben veel van meetkunde geleerd, je leert om perfecte vormen te maken en allerlei patronen. Het leren om heel nauwkeurig te werken, geeft je veel zelfvertrouwen en helpt ook in het voortgezet onderwijs.

Redenen waarom je kind dit moet leren

1. Ruimtelijk inzicht: Begrijpen van vormen en afmetingen.
2. Probleemoplossend vermogen: Logisch denken, analyseren en weerstand overwinnen.
3. Wiskundige basis: Voorbereiding op complexere wiskunde.
4. Creativiteit: Gebruik in kunst en design.
5. Praktische toepassingen: Dagelijkse situaties zoals plattegronden lezen.



Even voorstellen

Juf Demelsa: 'Kinderen worden hier gevormd als volwaardig mensen'



Een nieuw gezicht op de Vrijeschool Oosterwold: juf Demelsa. Zij is dit schooljaar begonnen als onderwijsassistent. Ze stelt zich aan ons voor.

Mijn naam is Demelsa Watson, ik ben 31 jaar en sinds augustus dit jaar onderwijsassistent op Vrijeschool Oosterwold. Ik ben geboren in Suriname en woon inmiddels 24 jaar in Nederland, waarvan 19 jaar in Almere. Ik heb een dochter van 9 en een zontje van 5 jaar die ook vrijeschoolonderwijs volgen op de locatie Monteverdi.

Ik heb toerisme gestudeerd en ben hiervoor werkzaam geweest in het openbaar vervoer bij de NS als conductrice, dus helemaal nieuw in het onderwijs. Ik heb ervoor gekozen om het onderwijs in te gaan omdat ik graag een nieuwe uitdaging wilde en een baan die écht past bij mij als persoon. Waarom ik voor het vrijeschoolonderwijs en niet het reguliere

onderwijs gekozen heb, is omdat de visie en waarden van de vrijeschool heel goed aansluiten bij mijn persoonlijke waarden. Ik vind het belangrijk dat een kind zich niet alleen academisch ontwikkelt, maar ook als mens en als ziel gevoed wordt. De kinderen worden hier als volwaardig mens gevormd en ik wil daar graag mijn steentje aan bijdragen.

Ik ben als onderwijsassistent gestart zodat ik wat ervaring kan opdoen en het reilen en zeilen binnen de school van dichtbij kan meemaken. Mijn doel is om over een paar jaar als leerkracht voor de klas te staan.

Juf Lesley: 'Geweldig om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling'

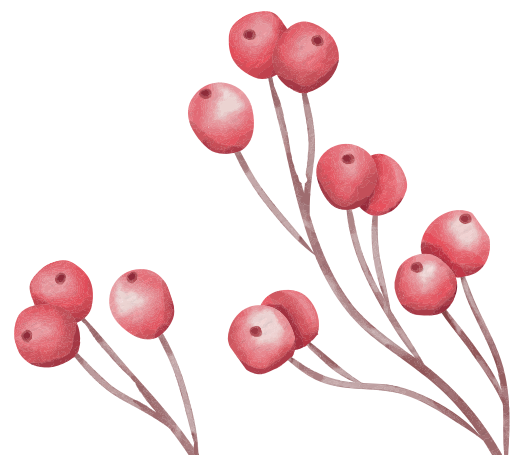


Net als Demelsa is ook Lesley begonnen als onderwijsassistent, maar dan op de locatie Lierstraat. Hieronder stelt ze zich voor.

Mijn naam is Lesley de Haan, ik ben 38 jaar en ik woon samen met mijn man en kinderen in Muziekwijk. Mijn kinderen zitten al langere tijd op de vrijeschool: mijn dochter zit nu in de vierde klas en mijn zontje zit in de eerste klas. Het is fijn om te zien hoe ze zich daar ontwikkelen en ik ben blij dat we voor deze onderwijsvorm hebben gekozen. Dit schooljaar ben ik begonnen als onderwijsassistent in opleiding op de Vrijeschool Almere, locatie Lierstraat. Hier ondersteun ik kinderen die wat extra hulp nodig hebben en help ik mee in de kleuterklassen. Het is een ontzettend veelzijdige en leerzame functie en ik vind het geweldig om kinderen te kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling.

Voorheen werkte ik in het notariaat, een vrij

drukke en hectische baan. Hoewel ik het daar goed naar mijn zin had, merkte ik dat mijn hart ergens anders lag. Ik heb dan ook besloten om mijn carrière om te gooien en me te richten op het onderwijs. Het is een intensieve tijd, maar met de steun van mijn gezin en collega's heb ik het volste vertrouwen in deze uitdaging. Ik ben ontzettend blij met de kans die ik heb gekregen om me verder te ontwikkelen binnen het onderwijs en de antroposofie en verheug mij op de komende tijd. Tot ziens op school!



Klas 1A

In de eerste klas van juf Marlise wordt 'gretig' geoefend

Marlise is dit jaar begonnen op de Lierstraat als juf van de eerste klas. Hoe het gaat? Het is gezellig in de klas, schrijft ze. "De kinderen zijn er graag."

Uit drie kleuterklassen en van buiten school kwamen de kinderen tezamen als een nieuwe groep. Alles was nieuw. De groep, het lokaal, de leerkrachten en ook wat je doet op een dag. Inmiddels zijn we meer gewend. Afgelopen tijd zijn de kinderen in de stroom van de dag gestapt. De stroom van leren. Inspannen en ontspannen.

De kinderen leerden letters aan klanken te verbinden. Die klanken werden woorden. Woorden werden korte zinnen. De d, b en p

maken soms een stoelendans. Ook dat zal met de tijd landen.

Gretig wordt er geoefend met de nieuwverworven kennis. Trotse hoofden, want weer een boekje af. Verrukking bij het ontdekken van de nieuwe letter: "Ik zie welke het is!" En: "Makkie! Die kende ik allang".

Het is gezellig in de klas. De kinderen zijn er graag. Soms in de ochtend toch even een drempel en aan het eind van de dag ook nog wel eens: "Juf, wanneer mag ik naar mama?" Maar vooral veel levensvreugd. Rennende benen, glimmende ogen en verwondering voor het leven wat ze uitnodigt en waar ze vol overgave aan zijn begonnen. Ik zie ze allemaal zo graag.

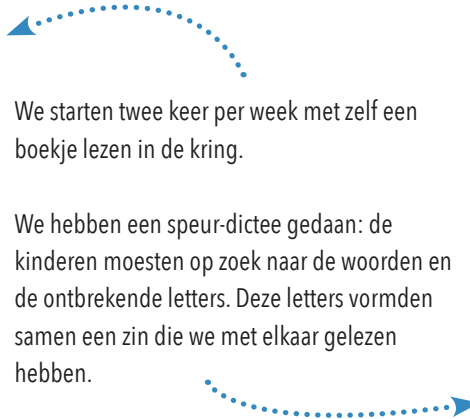


En hier zijn de eersteklassers op de Vrijeschool Oosterwold mee bezig...

Juf Suzanne deelde een paar foto's waar haar eerste klas mee bezig is geweest.



Potjes plakken voor advent.



We starten twee keer per week met zelf een boekje lezen in de kring.

We hebben een speur-dictee gedaan: de kinderen moesten op zoek naar de woorden en de ontbrekende letters. Deze letters vormden samen een zin die we met elkaar gelezen hebben.



Bewegend leren rekenen: springen van de getallenlijn.



Vormteken les die mijn dochter gegeven heeft.





Ouderblog

'Op de vrijeschool worden kinderen echt gezien en gehoord'

Waarom kiezen ouders voor de vrijeschool? Iedere editie laten we een ouder aan het woord van de Vrijeschool Almere. Dit is de 27ste bijdrage, geschreven door Bart en Marieke. Zij zijn ouders op de Lierstraat.

Wij zijn Bart en Marieke en onze twee dochters Isabella (11 jaar) en Sophie (7 jaar) gaan dagelijks met veel plezier naar de vrijeschool aan de Lierstraat. Isabella zit in de vijfde klas bij Juf Dagmar en juf Chantal. Sophie zit in de tweede klas bij meester Pieter en juf Rinske.

Zo'n tien jaar geleden stapten we de school binnen voor een rondleiding. Ik was nog niet bekend met het vrijeschoolonderwijs, maar kende wel al de fijne verhalen van Bart, die zelf als kind op de vrijeschool aan de Lierstraat heeft gezeten. We kwamen bij juf Marja in de klas en de sfeer in de klas en de gehele school voelde zo ontzettend als thuis komen. Voor mij vanwege de fijne, liefdevolle sfeer die er hing, maar voor Bart was het ook daadwerkelijk thuis komen, na 25 jaar geleden zijn vleugels te hebben uitgeslagen. Hij ging na de zevende klas naar de vrije middelbare school in Amsterdam. Voor Bart was het dan ook bijzonder om terug te zijn en alles na al die jaren weer te mogen herbeleven. Deze keer niet als kind, maar als vader. De liedjes, de jaarfeesten, de activiteiten. Alles bekend en vertrouwd.

Voor mij inmiddels ook, maar wat ontroert het mij iedere keer toch weer om de kinderen, leerkrachten en ouders tijdens de jaarfeesten met elkaar te horen zingen in de zaal. Die momenten ademen een warme verbintenis. Met tranen in mijn ogen geniet ik van deze momenten en met een warm hart verlaat ik de school dan weer, klaar om de dag te beginnen. Dan besef



Bart en zijn broer samen met meester Henk.

ik me des te meer hoe fijn het is voor de kinderen om op school te zijn. Je zou maar mogen opgroeien op zo'n fijne school!

Bart heeft de gehele schoolperiode, van klas één tot klas zeven, dezelfde leerkracht gehad. Meester Henk. Henk was een fantastische verhalenverteller en dol op sprookjes en fabels. Ook zorgde Henk ervoor dat het leren op een leuke, creatieve manier ging. Zo leerde hij de klas rekenen met breuken door enorme stapels pizza's te bestellen. De pizzabezorger kwam op school en de kinderen in de klas mochten kiezen hoeveelste deel van de pizza ze wilden opeten. Spelenderwijs en al etend, leerden ze. Naar school gaan was dus altijd een feest voor Bart. Het is mooi om te zien hoe onze dochters nu op hun beurt genieten van de verhalen, jaarfeesten, het periodeonderwijs, eurutmie, het koor, maar ook om te zien hoe zij op hun beurt weer blij zijn met hun leerkrachten.

Thuis hoorden we de afgelopen twee maanden regelmatig het liedje 'La pluie', onze dochters zingen het samen in koor. Sophie heeft nu Heemkunde in de tweede klas. Ze vertelt vol trots over de verschillende soorten wilgenbomen, het sap uit de berkenboom en de plataanboom waar meester Pieter over heeft verteld. Ook krijgen ze in de tweede klas Engelse les. Vol verwondering vertelde Sophie over de bijzondere Engelse juf en de bolhoed die de Engelse juf droeg. Toen ik vroeg hoe de Engelse juf heet, zei Sophie verheugd 'oh dat was juf Rinske, maar ze ging de kast in om een hoed te pakken en toen was ze ineens de Engelse juf!'

Wat wij zo fijn vinden, is dat de school niet alleen focust op kennisoverdracht, maar ook op het vormgeven van het innerlijk leven van de kinderen. Ze leren niet alleen rekenen en lezen, maar ontwikkelen zich als mensen, leren creatief te denken, samenwerken, en krijgen ruimte om hun eigen talenten en interesses te ontdekken. De antroposofische visie, die uitgaat van de erkenning van de mens in al zijn facetten, biedt naar onze mening een rijke basis voor deze brede ontwikkeling. Wij begrijpen wel dat onze kinderen het zo naar hun zin hebben op de vrijeschool. En wat boffen onze kinderen - en wij als ouders - met de ontzettend bevlogen, lieve leerkrachten, die er dagelijks voor de kinderen zijn om dit alles op ze over te brengen.

De vrijeschool is voor ons dan ook niet zomaar een school. Het is een plek waar mijn kinderen zich echt gezien en gehoord voelen, en waar ze de kans krijgen om zich tot gelukkige, evenwichtige mensen te ontwikkelen. Het mooie is dat ieder jaar wordt afgesloten met een mooi getuigschrift, iets dat eer doet aan een schooljaar hard werken en ontwikkelen.

Voor in de kerstvakantie

Sneeuwkrystallen maken met aquarel

Veronique Baur wil komend jaar helpen met het maken en vormgeven van de Vrije Mare voor de edities Oosterwold. Bijkomend voordeel is dat ze prachtige illustraties kan maken. In deze krant deelt ze meer over haar passie: aquarel! Ze geeft tips om zelf ook met aquarel aan de slag te gaan in de kerstvakantie.

Ik durf te wedden dat je ergens onderin een lade een setje aquarelverf hebt liggen. Als je dit best leuk vindt, maar je niet weet waar je moet beginnen, dan is deze aquarelrubriek voor jou! Een lage drempel, niet te moeilijk maar wel genieten van mooie kleuren en je laten verrassen door aquarel-effecten. Mijn naam is Veronique, mama van Ebbe (4) en ik ben natuur-illustrator (Veer illustratie). Ik houd van de lichtheid, transparant en de flow van deze verf. Ik geef ook regelmatig workshops aan huis in Oosterwold.

In deze wintereditie laat ik je zien hoe je met zout mooie sneeuwkrystallen kunt laten verschijnen in de natte verf. Je hebt nodig:

Setje aquarel of tubes

Liefst 2 of meer kleuren. Idealiter niet van de Action. Een merk als Winsor and Newton of van Gogh hebben aardig beginnerssetjes voor een niet te hoge prijs.

Aquarelpapier

Liefst niet het allergekoopste van de Action of de Hema, want dit papier gaat heel snel kapot en let op de dikte, 300 gram of meer is het beste.

Aquarelpenseel

Die zijn zachter dan normale penseelen en hebben het beste een spitse punt. Een brede platte aquarel kwast kan je ook goed gebruiken als je die hebt.

Keukenzout



Ik heb de randen afgeplakt met maskingtape, voor rechte randen, maar dat hoeft niet. Je kunt ook, als je dat wel mooi vindt, achteraf de randen afknippen. Of het hele blad vullen.

Je maakt het penseel nat en pakt wat kleur. Ik maak vaak een 'poeltje' kleur in een mengvakje. Je kunt vooraf kleuren mengen, of je laat de kleuren op het papier in elkaar overlopen. Of een combinatie van deze twee. Door steeds water toe te voegen op het papier en heel zacht de kleur uit te spreiden, krijg je een mooi egaal effect. Niet wrijven met je penseel, want dan gaat het papier mogelijk kapot. Je papier kantelen werkt ook aardig. Probeer wat uit!



In de nog natte verf strooi ik keukenzout. Het zout onttrekt het vocht en duwt als het ware tegen de pigmentkorreltjes, waardoor er vlekken ontstaan. Het heeft het meeste effect waar veel pigment zit. Zodra het zout erop ligt, laat je het drogen. Het kan best even duren. Als het droog is, veeg je de resterende zoutkorreltjes er af en voilà! Een soort sneeuwachtig gebeuren op je papier.



Als je er iets in ziet, kun je nog een laagje toevoegen. Let hierbij op: wit is de kleur van je papier, in aquarel schilder je als het ware in negatief. Dus door donker toe te voegen, komt het licht (en dus de vorm) naar voren toe.





Boekentips van Suzanne

Heerlijke verhalen om (voor) te lezen in de kerstvakantie

Juf Suzanne is er weer met vijf mooie boekentips voor jong en oud!

Lieve ouders, nu is eindelijk de kerstvakantie aangebroken. Een tijd om even tot rust te komen tussen alle hectische feestdagen door en echt even samen te zijn met het gezin en/of familie. Een uitermate geschikte tijd om weer eens lekker lang of extra vaak (voor) te lezen. Ik heb dan ook weer een paar mooie tips voor jullie kunnen samenstellen. Tot slot ook weer een boek voor volwassenen omdat het ook lekker is om een keer zelf in een boek weg te zakken.



Het sterrenpaardje *Michaëla Westera & Bente Brama*

'Het sterrenpaardje' van Michaëla Westera en

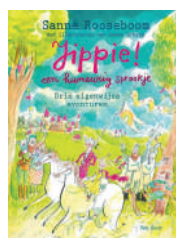
Bente Brama is een prachtig prentenboek geschreven en getekend door twee moeders die op zoek waren naar een prentenboek in de drukke sinterklaastijd die juist zorgt voor rust en verstillings. Het vertelt het verhaal zoals wij dat ook kennen van het toneelstuk met de sterrenkinderen dat ieder schooljaar door de derde klas wordt opgevoerd. De ouders van de kinderen uit de derde klas worden hier ook altijd voor uitgenodigd. Voor diegenen die het nog niet hebben gezien: het verhaal gaat over een ontmoeting tussen Maria, Sint-Nicolaas en de sterrenkinderen. Maria is op zoek naar de gaven van de sterren en de kinderen op aarde om in het kleed te weven dat ze voor haar kindje maakt. Het maakt een verbinding tussen het sinterklaasfeest en de kersttijd. Dit prentenboek vertelt dat verhaal met prachtige prenten en is zeker ook nu nog voor te lezen (tussen de sint- en kersttijd in).



Jij bent de liefste *Hans en Monique Hagen*

Dit jaar verschijnt alweer de 33ste druk van het prentenboek met gedichtjes van het schrijversechtpaar Hans en Monique

Hagen 'Jij bent de liefste'. Hier staan kleine, lieve, schattige en soms ook grappige gedichtjes in die in de eerste plaats voor een jong publiek geschreven zijn maar eigenlijk voor ons allemaal geschikt zijn. Ik ben van plan om deze vanaf komend jaar ook in mijn klas te gaan introduceren. Ik weet zeker dat mijn klas ervan zal genieten!



Jippie *Annet Huizing*

Op dit moment ben ik het grote boek van 'Jippie' van Sanne Rooseboom aan het voorlezen. Deze

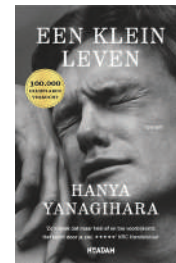
heb ik te leen van een meisje (Jip) uit mijn klas omdat het één van haar favoriete boeken is en ik er ook erg nieuwsgierig naar was. Het is een fantastisch leuk boek en de hele klas geniet ervan. Het verhaal gaat over prinses Super uit het land Jippie waar iedereen ALTIJD vrolijk en blij is. Prinses Super is dat niet want het blijkt dat zij een voorouder uit het land Grom heeft waar iedereen juist altijd boos, verdrietig en chagrijnig is. Dus Super is gewoon zoals wij: meestal vrolijk maar heeft ook last van een ochtendhumeur en is soms verdrietig. Dit boek leent het enorm om voor te lezen omdat het over twee extremen gaat: overdreven blij en alles is leuk of juist alles is verschrikkelijk en iedereen is continu boos. Dus ook voor de voorlezer erg leuk om te doen!



Pluk en Pluis: de weg naar terug *Mathilde Stein*

Ook van 'Pluk en Pluis: de weg naar terug' van Mathilde Stein heb ik erg genoten. Dit boek gaat over een cavia (Pluk) die er ineens een huisgenootje in zijn hok verkrijgt: Pluis. Daar is hij in het begin niet zo blij mee want Pluis is verschrikkelijk druk en rent continu rondjes door het hok. Ook zegt hij een ninjavia

te zijn. Gaandeweg leren ze elkaar beter kennen en ze gaan dan ook op een echt avontuur: uit het hok, de wijde wereld in, op zoek naar een verdwenen ring. Als je wilt weten hoe dat afloopt, zul je het zelf moeten (voor)lezen! Ik vind het boek erg geschikt om vanaf de tweede klas voor te lezen. Ook zullen de kinderen vanaf klas twee al snel het boek zelf kunnen lezen omdat het boek in korte hoofdstukken is opgedeeld met korte zinnen. Het leest dus makkelijk weg.

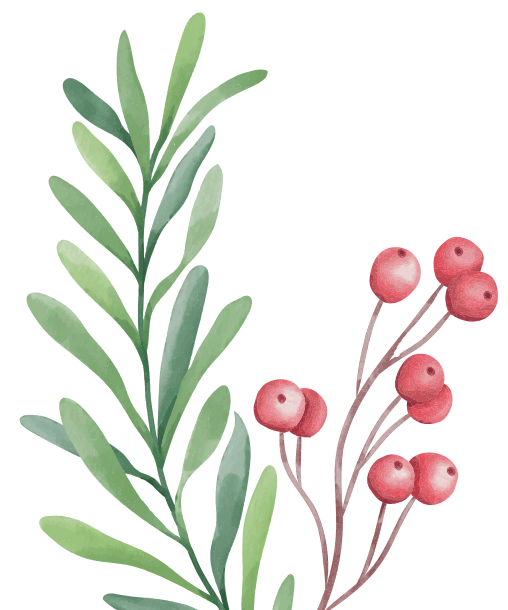


Een klein leven *Hanya Yanagihara*

Dan sluit ik af met een boekentip voor volwassenen: 'Een klein leven' van Hanya Yanagihara. Een prachtig boek dat

je echt aangrijpt. Het beschrijft vier vrienden die elkaar leren kennen in hun studententijd en daarna volg je ze gedurende de een groot deel van hun leven. Een geschiedenis van een vriendschap. Toen ik het gelezen had was ik ervan overtuigd dat het gebaseerd was op een waargebeurd verhaal omdat ik het zo duidelijk, intens en meeslepend beschreven vond. Dit bleek dus niet zo te zijn maar ik vind dat de schrijver het erg goed gedaan heeft. Echt een aanrader dus!

Dan wil ik jullie tot besluit een fijne kerstvakantie toewensen met uiteraard veel (voor)leesplezier!



.....

Helga van Muijen

'Nieuwetijdskinderen zijn de ijsbrekers die onze overtuigingen openbreken'

In 2018 begon Helga van Muijen met de Vrije Mare, naast haar werk als IB'er op de Vrijeschool Almere. Na haar pensioen eind 2021 bleef ze aan deze krant verbonden door haar eigen rubriek over opvoeding en antroposofie. Nu is het tijd om ook dit los te laten. Helga, heel hartelijk bedankt voor al je mooie werk. Veel geluk in Arizona!



Lieve ouders,

Dit is mijn laatste rubriek in onze 'Vrije Mare'. Het is tijd, zoals dat heet 'to move on'. Mijn eigen beslissing en het voelt goed maar oh, wat valt het toch tegen om dit onderwerp nu definitief los te laten. Over 'opvoeden' ben je namelijk nooit uitgepraat. Vind ik dan. Iedere tijdsperiode brengt weer eigen vragen en uitdagingen met zich mee. Het is een continue dans van weten en niet-weten, van doen en niet-doen, van aanmoedigen en afremmen, van wiegen en bestraffen, van voorbeeld en eigen gang laten gaan.

Terugkijkend op mijn eigen opvoedperiode kan ik niet anders zeggen dan dat kinderen je scherp houden. Ze reflecteren op je handelen en onderzoeken de autoriteit ervan. Of liever gezegd, de authenticiteit ervan. Doe je wat je zegt, leef je wat je preekt? Wat ik me herinner, zijn de gesprekken in de puberteit over de redelijkheid van grenzen en regels. Gesprekken die we in alle eerlijkheid en openheid hebben mogen voeren. Soms tot in de late uurtjes. Inmiddels zijn zij alle drie lang en breed volwassen en hebben ze zelf al (jong)volwassen kinderen.

In de tijd waarin we nu leven hebben allerlei nieuwe fenomenen een plek veroverd; we hebben te maken met toenemend gebruik van mobiele telefoons, met TikTok, influencers, fake news en AI. 'Gewoon' verbieden lijkt niet de goede oplossing. Wel is er voldoende onderzoek en informatie voorhanden dat het voortijdig en te lang gebruik van sociale media schadelijk is voor het kindere brein. Dus als we socialemediagebruik vergelijken met het volgen van een gezond dieet, waarbij wij paal en perk stellen aan het gebruik van snoep, chips en frisdranken, dan is het misschien niet zo ingewikkeld om ook voor dit gebied regels en

routine op te stellen. Het gaat immers om de gezondheid van onze kinderen.

Protest zal er altijd zijn. Dat mag geen reden zijn om toe te geven. Als ouder draag je verantwoordelijkheid om je kind gezond groot te brengen en ze langzaam te laten ingroeien in de eigen verantwoordelijkheid. Geen geringe opgave maar een prachtige opdracht!

Onze jonge generatie draagt toekomstkracht in zich om te hervormen en te her-ijken. Ach, over het fenomeen 'nieuwetijdskinderen' of 'indigokinderen' en 'sterrenkinderen' had ik het ook nog willen hebben! Heel interessant om daar met onbevangen blik naar te kijken. Ook als ouder kun je een 'nieuwetijdskind' zijn, maar dan een senior versie. Nieuwetijdskinderen zijn bruggenbouwers bij uitstek. 'Menswording'; werken aan jezelf en zelfinzicht: dat zijn de thema's die in het nieuwe tijdperk van grote, ja, van allesbeslissende betekenis zullen worden.

Langzamerhand beginnen steeds meer mensen te beseffen dat we in een bijzondere tijd leven, een overgangstijd. Rudolf Steiner noemt het jaar 1899 als het jaar waarin er een einde komt aan het 'kali yuga', of het ijzeren tijdperk, en er een nieuw, bijzonder tijdperk begint.

De Maya noemden het jaartal 2012 als het jaar van de grote overgang. Andere culturen/religies geven nog weer andere jaartallen aan. Wat al deze gegevens gemeen hebben, is dat ze naar de tijd die we nu doorleven, wijzen als een tijd van een werkelijk allesbeslissende overgang, zoals die zich zelden, en waarschijnlijk zelfs nooit eerder, op aarde voerde. Het blijkt dat de essentie van deze overgang de geboorte van het hogere zelf is. Het gaat er in deze tijd, zo leren de verschillende tradities ons, om boven ons ego uit te leren stijgen en ons bewust te worden van die hogere, diepere, goddelijke kracht die in ieder van ons leeft.

Deze overgang van het Vissentijdperk naar het Watermantijdperk kunnen we zien als een transformatie of een geboorte. Een geboorte die we als een langdurig proces mogen zien en die ook weerstand op zal roepen. Elke geboorte gaat immers gepaard met geboorteweëën! Dit betekent dat de energieën, de samenlevingsvormen, de denkpatronen en de opvattingen die bij de energie van Vissen horen, plaats zullen moeten maken voor de nieuwe ideeën, inzichten en levenshouding die bij Waterman horen. En het zijn de nieuwwetijdskinderen die deze nieuwe ideeën, inzichten en levenshouding komen brengen. Je kunt ze vergelijken met ijsbrekers die de gestolde zee van vaste meningen, overtuigingen en ideeën uit het Vissentijdperk komen openbreken!

Hoe bijzonder is het dan om straks met elkaar het 'Geboortespel' te mogen beleven, met het visuele aspect van een kind in de kribbe en het spirituele aspect van ruimte maken in ons eigen hart. 'Zijn wij een waard of zijn wij een herder?' Dat is de cruciale vraag die aan ieder van ons gesteld wordt. En dan tot slot 'Juicht nu juigt, so arm als rijk!', een lied met toekomstkracht. Ook voor ons volwassenen. Juist voor ons volwassenen!

*'k Bid zo wij kwamen veuls te kort
't ons niet en aangerekend wordt,
maar alles dat wij schuldig bleven
onze onkunde mag zijn toegeschreven.
Hiermee elkeen het alderbest betracht'
Zo wensen me van God almachtig 'n goede nacht*

Met vrede en alle goeds,
Helga van Muijen

PS. Meer artikelen lezen van Helga? Neem dan een kijkje op haar inspiratieplatform: www.inspiratieplatform.net

